

การถอดบทเรียนโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น
โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นที่เลี้ยงเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง:
กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Lessons Learned from Educational Quality Development and Local Development
Projects with Higher Education Institutions as Mentors in The Lower Central Higher
Education Network: The Case Study of Bansomdejchaopraya Rajabhat University

วิเชียร อินทรสมพันธ์¹

Wichian Intarasompun¹

ธิดารัตน์ ตันนิรัตน์²

Thidarat Tannirat²

จิตยา สิทธิโสภาสกุล³

Thittaya Sittisopasakul³

Received: February 10,2023 Revised: February 10,2023 Accepted: May 23,2023

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นที่เลี้ยง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2559-2564 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการฯ และยินยอมให้ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ผู้จัดโครงการ 4 คน และผู้เข้าร่วมโครงการ 50 คน รวมจำนวน 54 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปลายเปิด แบบสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือการวิเคราะห์เอกสารและวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงการฯ มีจำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) ปัจจัยด้านแหล่งผู้ให้ทุนโครงการ คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งเสนอข้อเสนอโครงการฯ หากได้รับการพิจารณาจึงได้รับเงินสนับสนุนจัดทำโครงการ แต่หากในปีนั้น ๆ ไม่มีกรให้ทุน หรือข้อเสนอโครงการไม่ได้รับการอนุมัติจะไม่สามารถจัดทำโครงการได้ 2) ปัจจัยความเชี่ยวชาญของสถาบันอุดมศึกษา เนื่องจากสถาบันอุดมศึกษาต้องกำหนดรูปแบบกิจกรรมการพัฒนาให้สอดคล้องตามความต้องการของโรงเรียน และตามความเชี่ยวชาญของสถาบันอุดมศึกษา 3) ปัจจัยความร่วมมือของโรงเรียน โดยโรงเรียนส่งบุคลากรเข้าร่วมโครงการ และ 4) ปัจจัยด้านอุปสรรคของผู้เข้าร่วมโครงการ ครูที่เข้าร่วมโครงการมีภารกิจในการสอนที่โรงเรียน

คำสำคัญ: การถอดบทเรียน, คุณภาพการศึกษา, การพัฒนาท้องถิ่น, ที่เลี้ยง, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

¹²³ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา

Faculty of Education, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

² Corresponding author Email: thidarat.ta@bsru.ac.th

Abstract

The research objective of this article was to analyze factors affecting the quality of education and local development projects with higher education institutions as a mentor : the case study of Bansomdejchaopraya Rajabhat University during academic year 2016-2021. Key informants were stakeholders who involved the project and agreed to provide the data which was divided into two parts: the project organizer 4 people and the project participants 50 people, totaling 54 people. The research tools were the open-ended questionnaire, focus group discussion form and in-depth Interview form. Statistics for analyzing data was document analysis and content analysis. The results showed that The analysis results of 4 factors affecting the project were as follows: 1) The project funding factor; as they offered by the Ministry of Higher Education, Science, Research and Innovation. Each institution of higher education proposes a proposal for the project. If it was considered, then the project proposal would receive project funding. But if no funding offering or the project proposal was not approved, the project could not be prepared. 2) The expertise in higher education institutions factor. As the higher education institution had to determine the form of development activities in accordance with the needs of schools and expertise of higher education institutions. 3) The school participation factor; as the schools sent personnel to participate the project. And 4) The project participants' obstacle factor. Participating teachers had the mission of teaching at school.

Keywords: lesson learned, education quality, local development, mentors, Bansomdejchaopraya Rajabhat University

บทนำ

ยุทธศาสตร์ชาติ (2560) ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีเป้าหมายเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ การพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ของมนุษย์เป็นเรื่องที่ทุกประเทศให้ความสำคัญ แต่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับวิถีจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะการคิดเกิดขึ้นอย่างมาก ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาได้ข้อสรุปว่า เด็กไทยบางส่วนคิดไม่เป็นไม่ว่าจะเป็นการคิดแบบเหตุผล การคิดวิเคราะห์ การคิดสังเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งสอดคล้องกับผลการประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) ที่พบว่า ผลการประเมินด้านการคิดวิเคราะห์ของเด็กไทยทั้งประเทศ มีความสามารถในการคิดเพียง 11.1% ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ระดับต่ำมาก จากข้อมูลนี้ แสดงให้เห็นว่า แม้การคิดจะมีความสำคัญดังกล่าวมาแล้ว แต่การจัดการศึกษาที่ผ่านมายังไม่ได้ส่งเสริม ทักษะการคิดให้กับผู้เรียนเท่าที่ควร โดยเฉพาะอย่างยิ่งความสามารถในการอ่านคิดวิเคราะห์ ซึ่งอาจเป็นผลมาจากการขาดทักษะการอ่านที่มีคุณภาพ และในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 ก็ได้ระบุคุณภาพ

ปัญหาวิกฤตเกี่ยวกับคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาของไทยว่า มีมาตรฐานค่อนข้างต่ำ เมื่อเปรียบเทียบกับคุณภาพมาตรฐานการจัดการศึกษาของอีกหลายประเทศ นอกจากนี้ สมศ. (2561) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบสาม (พ.ศ. 2554-2559) ในหลายจังหวัด พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานผู้เรียนที่ไม่ได้รับรองมาตรฐานมากที่สุดคือมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ถอดแบบ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ และยังแถลงผลการประเมินว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ค่าเฉลี่ยด้านการคิดต่ำสุด สอดคล้องกับ สมศ. (2565) ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน รอบสี่ (พ.ศ.2559-2563) ในหลายสถานศึกษา พบว่า ด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานผู้เรียนที่ไม่ได้รับรองมากที่สุดคือมาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดวิจารณ์ ถอดแบบ คิดสร้างสรรค์ คิดไตร่ตรอง และมีวิสัยทัศน์ และยังแถลงผลการประเมินว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้ค่าเฉลี่ยด้านการคิดต่ำสุด กระทรวงศึกษาธิการได้ประเมินนักเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ความสามารถของนักเรียนด้านการอ่านออกเขียนได้ และคิดคำนวณนั้นไม่ผ่านเกณฑ์ โดยให้มีการทบทวนการจัดการเรียนการสอนรวมทั้งต้องกลับมาทบทวนการพัฒนาครูเพราะครูเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน

จากปัญหาข้างต้น สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) จึงกำหนดนโยบายวางแผนทางการดำเนินการช่วยเหลือโรงเรียนและท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง เพื่อมหาวิทยาลัยในแต่ละเครือข่ายกำหนดพื้นที่จังหวัด และสถานศึกษาที่จะลงไปช่วยดูแลพัฒนาการศึกษาผ่านทางประธานเครือข่ายอุดมศึกษาภูมิภาค 9 เครือข่าย มีวัตถุประสงค์คือเพื่อส่งเสริมการสร้าง ความเข้มแข็งของโรงเรียนในท้องถิ่นโดยการบูรณาการการขับเคลื่อนองค์ความรู้ วิชาการ และความเชี่ยวชาญต่าง ๆ จากสถาบันอุดมศึกษานำไปสู่การปฏิบัติจริง มุ่งเน้นให้สถาบันอุดมศึกษานำนวัตกรรมทางการศึกษา ทรัพยากร ตลอดจนความรู้ความเชี่ยวชาญทางวิชาการของบุคลากร และเทคโนโลยีจากสถาบันอุดมศึกษาไปช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับโรงเรียนที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งแก้ปัญหาการศึกษาของชาติ ทั้งด้านการอ่านออกเขียนได้ การยกระดับความรู้ภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมในสถานศึกษา เป็นต้น โดยมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาดำเนินโครงการนี้ตั้งแต่ปี 2559 จนถึงปัจจุบันกับโรงเรียนที่ยินดีเข้าร่วมและอยู่ในพื้นที่รับผิดชอบของมหาวิทยาลัย (คณะครุศาสตร์, 2560)

การดำเนินงานของโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้ดำเนินกิจกรรมตั้งแต่ปีการศึกษา 2559 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งจัดกิจกรรมพัฒนาครูเครือข่ายโรงเรียนในกรุงเทพมหานครที่สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 4 โรงเรียน และโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 6 โรงเรียน และในปีการศึกษา 2560 ต่อมาได้ขยายเครือข่ายเพิ่มจำนวนโรงเรียนเป็น 20 โรงเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่น มุ่งเน้นเกี่ยวกับการพัฒนาระดับการอ่านออกเขียนได้ การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ การพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนเพื่อนำไปสู่ห้องเรียนของโรงเรียนในพื้นที่ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ (คณะครุศาสตร์, 2561) ส่วนปีการศึกษา 2561-2563 มุ่งจัดกิจกรรมที่สอดคล้องกับ

นโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ การผลิตสื่อมัลติมีเดียทางการศึกษาเพื่อห้องเรียนดิจิทัลการเสริมสร้างศักยภาพการสอนของครูสู่การพัฒนาการคิดของนักเรียน ตามความต้องการของโรงเรียน เป้าหมาย และสอดคล้องกับความรู้ความเชี่ยวชาญที่สถาบันอุดมศึกษาพี่เลี้ยงมี อันจะส่งผลให้ครูและบุคลากรในสถานศึกษา สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และเกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้เรียนต่อไป (คณะครุศาสตร์, 2562, 2563, 2564) ในช่วงที่มีสถานการณ์โควิด-19 ได้จัดกิจกรรมที่เอื้อให้ครูสอนออนไลน์ได้ โดยเป็นนักร้องแบบสื่อมัลติมีเดียสามารถประยุกต์สื่อประเภทต่างๆ มาใช้ร่วมกันได้บนระบบคอมพิวเตอร์ ตัวอย่างสื่อเหล่านี้ ได้แก่ เสียง วิดีทัศน์ กราฟิก ภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหวต่าง ๆ การพัฒนาระบบมัลติมีเดียมีความก้าวหน้าเป็นลำดับจนถึงขั้นที่ผู้ใช้โปรแกรมสามารถโต้ตอบกับระบบคอมพิวเตอร์ในรูปแบบต่าง ๆ กันได้ เช่น การใช้คีย์บอร์ด การใช้เมาส์ การสัมผัสจอภาพ และการใช้เสียง เทคโนโลยีต่าง ๆ เหล่านี้ได้พัฒนาขึ้นพร้อม ๆ กับการพัฒนาฮาร์ดแวร์ ด้านอุปกรณ์ต่อพ่วงสำคัญๆ สนับสนุนการออกแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่น่าสนใจ และมีประสิทธิภาพเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับผู้ใช้โปรแกรม แนวคิดใหม่ในการออกแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาความสามารถของครูให้ผลิตสื่อมัลติมีเดียแทนการใช้เอกสารเดิมเรียกว่า บทเรียนสำเร็จรูป บทเรียนโปรแกรม แบบฝึกทักษะ หรืออื่น ๆ มาเป็นใช้สื่อมัลติมีเดียให้มีตัวอักษร ภาพ และเสียงที่น่าสนใจกว่าเดิม รวมทั้งสามารถเชื่อมโยงกับระบบออนไลน์ ใช้ได้กับการเรียนในชั้นเรียนนอกห้องเรียน ทั้งระยะใกล้และไกล โดยไม่มีขีดจำกัดทั้งเวลา และสถานที่ (คณะครุศาสตร์, 2565)

จากความสำคัญดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยได้เล็งเห็นถึงคุณค่าและความสำคัญของการจัดโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จึงทำการถอดบทเรียนจากการทำโครงการฯ เพื่อนำผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงการฯ ปีการศึกษา 2559-2564 มาเป็นข้อมูลในการจัดโครงการที่เป็นประโยชน์ต่อครูในสถานศึกษาที่สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้จัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2559-2564

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยศึกษาเกี่ยวกับโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2559-2564

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อทำการสัมภาษณ์แบบสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกโดยมีเกณฑ์ในการเลือก ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ต้องเป็นผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2559-2564 และยินยอมให้ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วนคือ ผู้จัดโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการ โดยผู้จัดโครงการคือบุคลากรของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาที่ดำเนินโครงการ ปีการศึกษา 2559-2564 คัดเลือกแบบเจาะลึกในการเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย คณบดี หัวหน้าโครงการ และวิทยากร รวม 4 คน และผู้เข้าร่วมโครงการคือโรงเรียนในสังกัดสำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร และสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร จำนวน 20 แห่ง โดยคัดเลือกแบบเจาะจงในการเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 8 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา, โรงเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิร, โรงเรียนวัดเศวตฉัตร, โรงเรียนวัดโพธิ์นิมิตร, โรงเรียนวัดชัยฉิมพลี, โรงเรียนวัดทองเพ็ญ, โรงเรียนวัดราชสิทธิาราม และโรงเรียนโพธิ์ทอง ประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียนและครู รวม 50 คน ดำเนินการเก็บข้อมูลในเดือนตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๕

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งมีคำถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง กิจกรรมถอดบทเรียนกรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปี 2559-2564 แบบสนทนากลุ่ม และแบบสัมภาษณ์แบบเจาะลึก เพื่อให้ผู้จัดโครงการและผู้เข้าร่วมโครงการได้ให้ข้อเท็จจริงของโครงการอย่างชัดเจน

การตรวจสอบข้อมูล

ผู้วิจัยใช้วิธีการตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) โดยตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่แตกต่างกัน ทั้งการตรวจทางเอกสาร และการตั้งคำถามเดียวกันผู้ให้ข้อมูลสำคัญ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของข้อมูล มีความสอดคล้องหรือขัดแย้งกันของข้อมูล และเพิ่มเติมข้อมูลที่ขาด หายไปจนกระทั่งข้อมูลที่ได้มามีความอิ่มตัว (Saturated Data)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ที่ได้จากเอกสารและข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์รวบรวมให้ครบถ้วนตามวัตถุประสงค์การวิจัย นำข้อมูลที่ได้จำแนกแยกแยะและจัดเป็น หมวดหมู่และนำข้อมูลแต่ละหมวดมาเชื่อมโยงกันอย่างเป็นเหตุเป็นผล โดยการตีความ (Interpretation) เนื้อหาจากเรื่องราวที่ปรากฏและเชื่อมโยงความเกี่ยวข้องของข้อมูลนั้น ๆ

ผลการวิจัย

นำเสนอออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ 1) ผลวิเคราะห์การสัมภาษณ์ผู้เข้าร่วมโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 3 ระยะ คือ เริ่มต้นโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และสิ้นสุดโครงการ ในช่วงปีการศึกษา 2559-2564 และ 2) ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

และการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2559-2564 มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลวิเคราะห์การสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 3 ระยะ คือ ระยะเริ่มต้นโครงการ ระยะระหว่างดำเนินโครงการ และระยะสิ้นสุดโครงการในช่วงปีการศึกษา 2559-2564 สรุปได้ดังนี้

ระยะเริ่มต้นโครงการ

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นก่อนเข้าร่วมโครงการฯ และความเป็นจริงที่ได้รับเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หรือการสื่อสาร พบว่า ทางคณะทำงานมีความเตรียมความพร้อมให้การประชาสัมพันธ์ข้อมูลกับผู้เข้าร่วมโครงการ โดยประสานงานผ่านผู้ประสานงานแต่ละโรงเรียนด้วยการประชุมร่วมกัน แล้วจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการ ในสถานการณ์โควิด-19 มีการเปลี่ยนแปลงประชุมและทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือทางวิชาการในระบบออนไลน์ หลังจากการประชุมสอบถามหัวข้อที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสนใจ คณะทำงานจึงทำการติดต่อวิทยากรที่เชี่ยวชาญหัวข้อนั้น ๆ ทั้งจากบุคลากรในมหาวิทยาลัยและนอกมหาวิทยาลัย หลังจากกำหนดรายละเอียดกิจกรรมแล้ว ผู้ประสานงานแต่ละแห่งจะประสานงานและแจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมแต่ละกิจกรรมให้ช่องทางการติดต่อผ่านกลุ่ม line ของแต่ละกิจกรรม เพื่อให้ข้อมูลต่าง ๆ กับผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยตรง ดังตัวอย่างผลการสัมภาษณ์

ตารางที่ 1 ผลการให้ข้อมูลก่อนและหลังเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หรือการสื่อสาร

ผู้ให้ข้อมูล	ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีคาดหวังเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หรือการสื่อสาร	ความเป็นจริงที่ได้รับ
1	มีความคาดหวังว่าจะนำการติดต่อวิดีโอ การสร้างวิดีโอ และทักษะภาษาอังกฤษมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนผ่านกลุ่มไลน์	ได้นำความรู้ที่ได้ในการอบรมมาใช้ในการจัดทำสื่อการสอนออนไลน์ บูรณาการร่วมกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ
2	จะได้รับความรู้ที่สามารถนำไปต่อยอดในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน จะได้รับความรู้ใหม่ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนได้ความคาดหวังในสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวกสบายของสถานที่จัดรถ	เมื่อเข้าร่วมโครงการได้รับความรู้ที่สามารถนำไปต่อยอดในการทำกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกห้องเรียนเมื่อเข้าร่วมโครงการได้รับสิ่งใหม่ๆ ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับนักเรียนได้ การประชาสัมพันธ์ชัดเจนมีการแจ้งล่วงหน้า เพื่อความสะดวกในการติดต่อ
3	มีการประชาสัมพันธ์สื่อสารที่ชัดเจน มีเอกสารให้ครูได้ศึกษาเพิ่มเติมครอบคลุมเนื้อหาที่อบรม	มีการประชาสัมพันธ์นัดหมายรายละเอียดต่างๆ ชัดเจน มีเอกสารสำหรับครูที่เข้ารับการอบรมสำหรับศึกษาเพิ่มเติมตามที่คาดหวังไว้

ตารางที่ 1 (ต่อ) ผลการให้ข้อมูลก่อนและหลังเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หรือการสื่อสาร

ผู้ให้ข้อมูล	ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีคาดหวังเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์หรือการสื่อสาร	ความเป็นจริงที่ได้รับ
4	ได้รับข้อมูลการอบรมของมหาวิทยาลัย ทางไลน์และการจัดส่งเอกสารประชาสัมพันธ์ การอบรมมายังโรงเรียนโดยตรง	ได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างชัดเจนเพราะเอกสารมายังโรงเรียนและทางไลน์ของผู้ประสานงานของโรงเรียนและทางไลน์ของผู้ประสานงานของโรงเรียน
5	รับรู้ข่าวสารการอบรมผ่านทาง line	รับรู้ข่าวสารการอบรม รายละเอียดและการนัดหมายผ่านทาง line

ระยะระหว่างดำเนินโครงการ

2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นก่อนเข้าร่วมโครงการฯ และความเป็นจริงที่ได้รับเกี่ยวกับการบริการของโครงการ พบว่า ทางคณะทำงานมีความเตรียมความพร้อมให้การต้อนรับผู้เข้าอบรม เตรียมเอกสารประกอบการอบรม สถานที่ การจัดเลี้ยงอาหารว่างและอาหารกลางวัน ทำให้ผู้เข้าร่วมโครงการชื่นชมการจัดโครงการ แต่มีปัญหา 1) เรื่องสัญญาณไวไฟ เนื่องจากแต่ละหลักสูตรมีจำนวนผู้เข้าร่วมจำนวนประมาณ 100-150 คน จึงมีการขอตัวปล่อยสัญญาณไวไฟเพิ่มเติมด้วย 2) ปัญหาเรื่องการเว้นระยะห่างที่นั่งและการรับประทานอาหารระหว่างการอบรม จึงมีการเปิดจัดอบรมขนาดใหญ่ และเปลี่ยนแปลงอาหารเป็นกล่อง ตามมาตรการของรัฐ รวมทั้งปรับเป็นกิจกรรมออนไลน์แทน ดังตัวอย่างผลการสัมภาษณ์

ตารางที่ 2 ผลการให้ข้อมูลก่อนและหลังเกี่ยวกับการบริการของโครงการ

ผู้ให้ข้อมูล	ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีคาดหวังเกี่ยวกับการบริการของโครงการ	ความเป็นจริงที่ได้รับ
1	มีความคาดหวังว่าทางโครงการจะให้การต้อนรับและการบริการเป็นอย่างดี	ทางโครงการให้การต้อนรับ จัดการอบรมให้เป็นอย่างมีประสิทธิภาพ
2	จะได้รับการบริการที่อำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ที่เข้าร่วมการอบรม การเข้าถึงเอกสารต่างๆ รวมทั้งการบริการต่างๆด้วย	มีการอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับดี เพราะอยู่ในช่วงอบรมออนไลน์ มีการจัดเวลาในการอบรมอยู่ในระดับดีวิทยากรสามารถให้ความรู้ได้ดีสัญญาณในการอบรมไม่ค่อยเสถียร ได้รับการบริการจากโครงการเป็นอย่างดี
3	การบริการของโครงการเป็นกัลยาณมิตร	บอกรายละเอียดของกิจกรรมต่างๆ อำนวยความสะดวกในการทำกิจกรรมต่าง ๆ การเดินทางสะดวก สถานที่ กว้าง เอกสารประกอบการทำกิจกรรม

ตารางที่ 2 (ต่อ) ผลการให้ข้อมูลก่อนและหลังเกี่ยวกับการบริการของโครงการ

ผู้ให้ข้อมูล	ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีคาดหวังเกี่ยวกับการบริการของโครงการ	ความเป็นจริงที่ได้รับ
4	การบริการของโครงการมีระบบการทำงานที่ดี เช่น การลงทะเบียน การเข้าร่วมกิจกรรม รูปแบบกิจกรรม เอกสารประกอบ การมอบเกียรติบัตร อาหาร มีการอำนวยความสะดวกในทุกกิจกรรม มีความพร้อมทุกด้านวิทยากรมีความพร้อม และมีความรู้ สามารถถ่ายทอดความรู้ให้ผู้อบรมได้เป็นอย่างดี	มีการอำนวยความสะดวกด้านการลงทะเบียน วิทยากรมีความรู้ ความพร้อม และมีความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดความรู้องค์ความรู้ได้ดี อาหารรสชาติดี และมีคุณภาพ แอลกอฮอล์ และอาหารจัดเป็นอบรมช่วงโควิดมีการเว้นระยะห่างมีกล่อง เพื่อลดการสัมผัส
5	การลงทะเบียนที่สะดวกผ่านทางออนไลน์ และรูปแบบกิจกรรมที่ดึงดูดความสนใจและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนได้	มีการจัดการลงทะเบียนผ่านทาง google form ที่สะดวกและง่ายต่อการเข้าร่วม รูปแบบกิจกรรมมีความหลากหลาย การมอบเกียรติบัตรผ่านทางไลน์แบบไฟล์

ระยะสิ้นสุดโครงการ

3. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นก่อนเข้าร่วมโครงการฯ และความเป็นจริงที่ได้รับเกี่ยวกับการนิเทศและการติดตามโครงการ พบว่า ทางคณะทำงานมีการสรุปผลความคิดเห็นของผู้เข้าร่วมอบรม เพื่อพัฒนาการจัดอบรมในครั้งต่อมา พร้อมทั้งมีการนิเทศและติดตามโครงการ เพื่อติดตามการนำความรู้จากการอบรมของผู้เข้าร่วมโครงการไปใช้ในโรงเรียน พร้อมประเด็นที่ต้องการพัฒนาต่อไป เช่น หัวข้ออบรมที่ทำให้การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การอบรมอาจจัดการประกวดเพื่อให้เป็นกำลังใจให้แก่ผู้เข้าร่วมโครงการ ดังตัวอย่างผลการสัมภาษณ์

ตารางที่ 3 ผลการให้ข้อมูลก่อนและหลังเกี่ยวกับการนิเทศและการติดตามโครงการ

ผู้ให้ข้อมูล	ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีการนิเทศและการติดตามโครงการ	มีคาดหวังเกี่ยวกับ ความเป็นจริงที่ได้รับ
1	มีการติดตามการประเมินผลต่อเนื่อง	มีการตรวจเยี่ยม สอบถาม ประเมินผลอ่อนาง เป็นกัลยาณมิตร ให้กำลังใจในการปฏิบัติงาน
2	ได้รับคำแนะนำและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม	ได้รับแนวทางในการปฏิบัติ และนำข้อมูลมาใช้ในการผลิตสื่อให้เกิดความหลากหลายขึ้น
3	คาดหวังว่าบางโครงการสามารถเข้ามาติดตามได้เป็นระยะ เพื่อติดตามผล	มีการเข้ามานิเทศและติดตามโครงการเป็นระยะ มีการนำเสนอผลงาน

ตารางที่ 3 (ต่อ) ผลการให้ข้อมูลก่อนและหลังเกี่ยวกับการนิเทศและการติดตามโครงการ

ผู้ให้ข้อมูล	ก่อนเข้าร่วมโครงการฯ มีคาดหวังเกี่ยวกับ การนิเทศและการติดตามโครงการ	ความเป็นจริงที่ได้รับ
4	การนิเทศและติดตาม	ได้รับการนิเทศและติดตามดีสม่ำเสมอ เวลา มาคิดความได้ซึ้งถามถึงปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ทำให้โรงเรียนรับข้อเสนอแนะที่ดี
5	การนิเทศติดตามโครงการที่โรงเรียน	ได้รับการนิเทศและติดตามโครงการอยู่ สม่ำเสมอและบ่อยครั้งทางมหาวิทยาลัยดูแล กำกับติดตามโครงการเป็นอย่างดี

ส่วนที่ 2 ผลวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ปีการศึกษา 2559-2564 ได้แก่

1. ปัจจัยด้านแหล่งผู้ให้ทุนโครงการ คือ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมมีแนวคิดในการสนับสนุนบางส่วนที่แตกต่างกัน โดยปีการศึกษา 2563 มีจุดเน้นคือ “มหาวิทยาลัยพี่เลี้ยง เสริมศักยภาพครู พัฒนาความรู้สู่ชุมชน สร้างคนไทยในโลกยุคใหม่” โดยสถาบันอุดมศึกษาแต่ละแห่งเสนอข้อเสนอโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง หากได้รับการพิจารณาจึงได้รับเงินสนับสนุนจัดทำโครงการ ดังนั้น หากในปีนั้น ๆ ไม่มีการให้ทุน หรือข้อเสนอโครงการไม่ได้รับการอนุมัติจะไม่สามารถจัดทำโครงการได้
2. ปัจจัยความเชี่ยวชาญของสถาบันอุดมศึกษา โดยสถาบันอุดมศึกษาสำรวจความต้องการของโรงเรียน และคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญในสถาบันอุดมศึกษาและนอกสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้ตรงกับความต้องการมากที่สุด
3. ปัจจัยความร่วมมือของโรงเรียน เนื่องจากการทำกิจกรรมโรงเรียนต้องส่งบุคลากรเข้าร่วมโครงการ หากกิจกรรมไม่สอดคล้องกับความต้องการ อาจไม่มีผู้เข้าร่วม หรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นอาจได้น้อยกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้
4. ปัจจัยด้านอุปสรรคของผู้เข้าร่วมโครงการ ครูที่เข้าร่วมโครงการมีภารกิจในการสอนที่โรงเรียน ทำให้ช่วงเวลาในการอบรมที่สามารถอบรมโดยไม่ทิ้งผู้เรียน คือวันเสาร์และอาทิตย์ ซึ่งเป็นวันหยุด และหลักสูตรการอบรมส่วนใหญ่ ระยะเวลา 12 ชั่วโมง ทำให้ส่วนใหญ่อบรมเป็นระยะเวลา 2 วัน ทำให้ครูเกิดการเหนื่อยล้าทั้งภาระการสอนและการพัฒนาความรู้ของตัวเอง แนะนำในการจัดโครงการต่อไป 1) ควรเพิ่มการประกวดผลงานที่ได้พัฒนาหลังจากการอบรม เพื่อให้เกิดประโยชน์มากยิ่งขึ้น 2) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้ครูเข้าศึกษาเพื่อทบทวนความรู้ได้หลังจากการอบรม เป็นต้น

สรุปผลและอภิปรายผล

ผลการถอดบทเรียนโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ได้ข้อสรุป 4 ปัจจัยที่ส่งผลค่อนข้างสูงต่อโครงการ ได้แก่ ปัจจัยด้านแหล่งผู้ให้ทุนโครงการ ปัจจัยความเชี่ยวชาญของสถาบันอุดมศึกษา ปัจจัยความร่วมมือของโรงเรียน และปัจจัยด้านอุปสรรคของผู้เข้าร่วมโครงการ มีประเด็นที่อภิปรายดังนี้

โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง เครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง: กรณีศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยาเป็นโครงการที่มุ่งเน้นให้นำนวัตกรรมทางการศึกษา ทรัพยากร ตลอดจนความรู้ความเชี่ยวชาญทางวิชาการไปช่วยพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้กับโรงเรียนในพื้นที่ที่รับผิดชอบที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยเน้นการพัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับนโยบายด้านการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการที่มุ่งแก้ปัญหาการศึกษาของชาติ ทั้งการอ่านออกเขียนได้ การยกระดับความรู้ภาษาอังกฤษ การจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติมในสถานศึกษา การคืนครูสู่ห้องเรียน เป็นต้น รวมทั้งการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี ซึ่งเป็นทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 โดยใช้รูปแบบกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย สำหรับการจัดการเรียนการสอนเพิ่มเติม เป็นการรวมเนื้อหาสาขาวิทยาศาสตร์ (S) เทคโนโลยี (T) วิศวกรรมศาสตร์ (E) และคณิตศาสตร์ (M) และเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันได้บูรณาการเพิ่มเติมศึกษาเข้ากับการศึกษาในระบบและนอกระบบเพื่อพัฒนาความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ สอนทักษะในศตวรรษที่ 21 และอำนวยความสะดวกในการทำงานร่วมกันระหว่างโรงเรียนและภาคอุตสาหกรรม ซึ่ง Wang, Chen, Hwang, Guan, & Wang (2022: 1) ทำการศึกษาผลของการศึกษา STEM โดยใช้เกมดิจิทัลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่า เกมดิจิทัลเป็นวิธีการสอนที่มีแนวโน้มในการศึกษา STEM ที่ช่วยปรับปรุงการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ Aykan, & Yildirim (2022: 609) พบว่า กระบวนการศึกษาด้วย STEM ในการเรียนการสอนทางไกล ผู้เรียนบางส่วนมีสภาพแวดล้อมที่ไม่เอื้ออำนวย ปัญหาการจัดการเวลา และการขาดความรู้และประสบการณ์ในการวางแผนบทเรียน ดังนั้น การสอนเพิ่มเติมต้องมีการจัดเตรียมที่ดีจึงมีประสิทธิภาพ จากการศึกษา พบว่า ปัจจัยความร่วมมือของโรงเรียนที่ดี ช่วยให้ครูสนใจในการทำกิจกรรมและนำความรู้ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งสะท้อนผลการดำเนินการให้กับผู้จัดทำโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับ Andreasen, Bjørndal, & Kovač (2019: 281) แสดงผลการวิจัยในมหาวิทยาลัยประเทศนอร์เวย์ที่พบว่า บทบาทของครูพี่เลี้ยงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดความเชื่อและการปฏิบัติงาน บรรยากาศของโรงเรียน ความเชื่อส่วนบุคคลเกี่ยวกับบทบาท และความร่วมมือของมหาวิทยาลัยทำนายนายการพัฒนาอัตลักษณ์ของครูผู้สอน และ Betlem, Clary, & Jones (2019: 327) อธิบายว่า รัฐบาลทั่วโลกได้ลงทุนในมาตรฐานการสอนและการวัดประสิทธิภาพ เพื่อปรับปรุงการเตรียมความพร้อมของครูและคุณภาพของครูที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยรัฐบาลออสเตรเลียได้สนับสนุนให้มีความร่วมมืออย่างเป็นทางการระหว่างผู้ให้บริการระดับอุดมศึกษา โรงเรียน และระบบการศึกษาในการให้การศึกษาแก่ครูและการพัฒนาวิชาชีพ ด้วยการสร้างความร่วมมือระหว่างโรงเรียนและมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับมหาวิทยาลัยระดับภูมิภาคของออสเตรเลียและครูที่ปรึกษาในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งตั้งอยู่ในโรงเรียนในชนบท โดยจะอธิบายถึงการออกแบบและการใช้โมเดลการพัฒนาวิชาชีพตามบริบท โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อสร้างศักยภาพของครูในการให้คำปรึกษาและส่งเสริมวัฒนธรรมของการทำงานร่วมกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงแนวทางที่เป็นระบบในการสร้างความรู้ ทักษะ และบทบาทที่จำเป็นต่อการให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพได้

ปัจจัยที่สำคัญต่อการจัดการศึกษา คือ ครู เพราะครูทำหน้าที่ในการจัดประสบการณ์ให้กับนักเรียน สอดคล้องกับ พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ (2550: 17-18) กล่าวว่า ในการจัดการเรียนการสอนนั้นให้เป็นประโยชน์ของนักเรียนเป็นสิ่งสำคัญหรือเป็นหลักจากนั้นจึงเลือกใช้รูปแบบการเรียนการสอน วิธีสอน เทคนิคการสอน หรือใช้แบบผสมผสานด้วยหลากหลายวิธีสอนและเทคนิคสอนที่เหมาะสมกับเนื้อหา

บริบท ซึ่งปัจจุบันมีการพัฒนาสื่อการเรียนรู้ใหม่ๆ อย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ครูจึงเข้าร่วมอบรม เพื่อพัฒนาตนเอง โดยการพัฒนาตนเองของครูซึ่งอาจเป็นครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาครูนั้น การพัฒนาครูย่อมส่งผลดีต่อนักศึกษาครูของสถาบันอุดมศึกษา สอดคล้องกับ Maphalala (2017: 123) อธิบายว่า ครูที่ปรึกษา กลายเป็นผู้มีบทบาทสำคัญของผู้เรียน ครูที่ปรึกษาต้องมีความรู้เชิงปฏิบัติเกี่ยวกับวิชาชีพครู ซึ่งเติมเต็มความรู้เชิงทฤษฎีที่ครูได้รับจากมหาวิทยาลัย โดยมหาวิทยาลัยแอฟริกาใต้ (UNISA) ได้ปลูกฝังอาชีพ การสอนสำหรับนักศึกษาครูในระหว่างการฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียนที่ร่วมมือกัน ผลการวิจัยพบว่า ครู พี่เลี้ยงเข้าใจบทบาทของตนในการอำนวยความสะดวกในการกล่อมเกลานักศึกษาครูให้เข้าสู่วิชาชีพครู โดยช่วยให้นักศึกษาครูได้รับความสามารถในด้านต่างๆ ของโรงเรียน รวมถึงการวางแผนบทเรียนและการ นำเสนอ การจัดการชั้นเรียนและการใช้กลยุทธ์และทรัพยากรการสอนอย่างเหมาะสม อีกทั้ง Susanna (2022: 89) พบว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพในกระบวนการเรียนรู้เป็นปัจจัยสำคัญ ในองค์กรของกระบวนการศึกษา การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในขั้นตอนต่าง ๆ ของบทเรียนจะกระตุ้น การรับรู้ ความสนใจ ความจำ การคิด การอธิบายเนื้อหาใหม่ โดยใช้การนำเสนอเป็นแหล่งข้อมูลการศึกษา ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการเรียนรู้ ดังนั้น การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพิ่มโอกาสที่ผู้เรียนจะนำไป ปฏิบัติได้สำเร็จตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ สอดคล้องกับ Edu, Negricea, Zaharia, & Zaharia (2022) แสดงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนผ่านของนักเรียนไปสู่การศึกษาออนไลน์ในสถานการณ์โควิด-19 ณ ประเทศโรมาเนีย มี 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านอาจารย์ผู้สอนและเจ้าหน้าที่ฝ่ายสนับสนุนปัจจัยด้าน โครงสร้างหลักสูตร ปัจจัยด้านการสื่อสาร ปัจจัยด้านนักเรียนขาดความมั่นใจในตนเอง และปัจจัยด้าน ความพร้อมด้านเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า พี่เลี้ยงเป็นกลไกกระตุ้นให้เกิดการสร้างการเรียนรู้ แต่พี่เลี้ยงต้องมีความเข้าใจสถานการณ์ด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น ดังนั้น ควรนำผลการวิจัย ในครั้งนี้แนะนำเสนอกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อ ร่วมกันคิด วิเคราะห์ถึงแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป
2. จากผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นมีทั้งหน่วยงานรัฐ วัต และองค์กรพัฒนาเอกชนขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันและขาดกลไกการประสานงานที่ สามารถเชื่อมโยงให้เกิดการทำงานร่วมกัน ดังนั้น การนำเสนอบทเรียนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและ การพัฒนาท้องถิ่น กรณีมหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา เพื่อเป็นฐานข้อมูลเบื้องต้นในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นให้ ไปในทิศทางเดียวกัน
3. จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านแหล่งผู้ให้ทุนโครงการ ปัจจัยความเชี่ยวชาญของ สถาบันอุดมศึกษา ปัจจัยความร่วมมือของโรงเรียนและปัจจัยด้านอุปสรรคของผู้เข้าร่วมโครงการส่งผลต่อ โครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นโดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยง กรณีศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ดังนั้น หากดำเนินโครงการควรพิจารณาปัจจัยเหล่านี้ เพื่อให้ การดำเนินการประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการกระบวนการพัฒนาศักยภาพคนที่ทำงานด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นในรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research :PAR) โดยให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเช่น ผู้บริหารโรงเรียน ครู และบุคลากรของหน่วยงานด้านการศึกษาในพื้นที่มีส่วนร่วมใน ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย เพื่อทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างความตระหนักถึงศักยภาพด้านพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น
2. ควรศึกษาการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่นในประเทศไทย

เอกสารอ้างอิง

- คณะครุศาสตร์. (2560). รายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ปีงบประมาณ 2559. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- คณะครุศาสตร์. (2561). รายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ปีงบประมาณ 2560. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- คณะครุศาสตร์. (2562). รายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ปีงบประมาณ 2561. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- คณะครุศาสตร์. (2563). รายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ปีงบประมาณ 2562. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- คณะครุศาสตร์. (2564). รายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ปีงบประมาณ 2563. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- คณะครุศาสตร์. (2565). รายงานผลการดำเนินโครงการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการพัฒนาท้องถิ่น โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นพี่เลี้ยงเครือข่ายอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง ปีงบประมาณ 2564. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- ธิดารัตน์ ตันนิรัตน์. (2562). พฤติกรรมเกี่ยวกับการสร้างสื่อการเรียนการสอนหรือผลงานสร้างสรรค์ของนักศึกษาครู. *ครุศาสตร์สาร*, 13(2), 183-196.
- ธิดารัตน์ ตันนิรัตน์. (2565). การประเมินความต้องการจำเป็นเกี่ยวกับการสร้างสื่อการเรียนรู้อและการขอรับความคุ้มครองสิทธิบัตรของนักศึกษาครู. *ครุศาสตร์สาร*, 16(1), 236-247.
- นโยบายและยุทธศาสตร์, สำนัก. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-2564)*. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์. (2550). *ทักษะ 5C เพื่อการพัฒนาหน่วยการเรียนรู้และการจัดการเรียน การสอน แบบบูรณาการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. (2561). *รายงานสรุปผล การประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสาม (พ.ศ. 2554-2559)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), สำนักงาน. (2565). *รายงานสรุปผล การประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ.2559-2563)*. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2562). *ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ.
- Andreasen, J. K., Bjørndal, C. R., & Kovač, V. B. (2019). Being a teacher and teacher educator: The antecedents of teacher educator identity among mentor teachers. *Teaching and Teacher Education*, 85, 281-291.
- Aykan, A., & Yildirim, B. (2022). The Integration of a lesson study model into distance STEM education during the covid-19 pandemic: Teachers' views and practice. *Technology, Knowledge and Learning*, 27(2), 609-637.
- Betlem, E., Clary, D., & Jones, M. (2019). Mentoring the Mentor: Professional development through a school-university partnership. *Asia-Pacific Journal of Teacher Education*, 47(4), 327-346.
- Edu, T., Negricea, C., Zaharia, R., & Zaharia, R. M. (2022). Factors influencing student transition to online education in the COVID 19 pandemic lockdown: Evidence from Romania. *Economic Research-Ekonomska Istraživanja*, 35(1), 3291-3304.
- Maphalala, M. C. (2017). Understanding the role of mentor teachers during teaching practice session. *International Journal of Educational Sciences*, 5(2), 123-130.
- Rasmitadila, R., Humaira, M. A., Rachmadtullah, R., Sesrita, A., Laeli, S., Muhdiyati, I., & Firmansyah, W. (2021). Teacher Perceptions of University Mentoring Programs Planning for Inclusive Elementary Schools: A Case Study in Indonesia. *International Journal of Special Education (IJSE)*, 36(2), 53-65.
- Susanna, V. (2022). Information and Communication Technologies in Education. *Eurasian Journal of Learning and Academic Teaching*, 6, 89-93.
- Tannirat, T., Songkram, N., Dulyakorn, V., & Upapong, S. (2022). The Implementation of Computational Thinking Books and Materials Set for Lower Primary School Students. *Specialusis Ugdymas*, 2(43), 3062-3067.
- Wang, L. H., Chen, B., Hwang, G. J., Guan, J. Q., & Wang, Y. Q. (2022). Effects of digital game-based STEM education on students' learning achievement: a meta-analysis. *International Journal of STEM Education*, 9(1), 1-13.